

GEREEDSCHAPSKIST

voor beter samenwerken met ouders

*Leren van elkaar
professionaliseringsactiviteiten*

Kenniscentrum
Talentontwikkeling

Leren van elkaar professionaliseringsactiviteiten

Wat

De professionaliseringsactiviteiten 'Leren van elkaar' zijn gericht op verbetering van het samenwerken met ouders door leraren¹ op scholen aan de (taal-)ontwikkeling van kinderen. Leraren zoeken hierbij de dialoog met collega's over de praktijk en vergroten zo hun eigen handelingsrepertoire. Kijken in elkaars keuken, co-coaching en leerkringen bespreken we als geschikte manieren om samen te werken aan professioneler handelen in de samenwerking met ouders.

¹ We spreken over leraren en scholen en bedoelen hiermee ook pedagogisch medewerkers en peuterscholen

Waarom

Veel leraren hebben behoefte aan nieuwe concrete opties om hun professionele handelen te versterken, maar kampen met tijdgebrek. Deze activiteiten motiveren leraren te experimenteren en ontdekken welke nieuwe oplossingen passen bij hun eigen voorkeuren en bij de ouderpopulatie in hun klas. De inspanningen dragen direct bij aan een verbetering in de praktijk en versterken het vertrouwen in eigen kennis en kunde van de leraar.

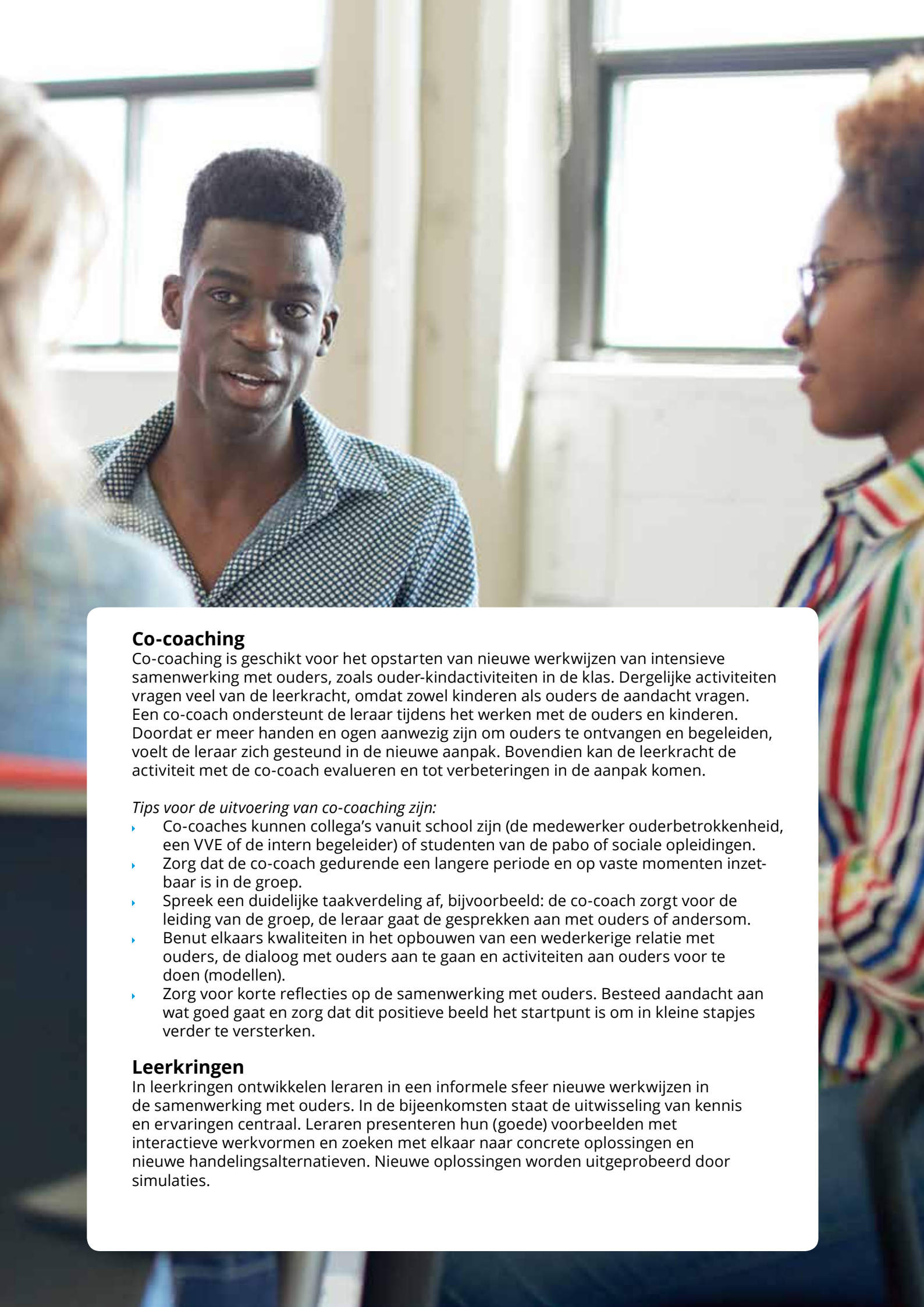
Hoe

Kijken in elkaars keuken

Door letterlijk bij een collega in de groep (kort) mee te kijken hoe de samenwerking met ouders verloopt, kan een leraar zich een beeld vormen van wat kan in het werken met ouders. Kijken in elkaars keuken kan ook plaatsvinden door videomateriaal te gebruiken.

Tips voor de uitvoering van kijken in elkaars keuken zijn:

- ▶ Zoek met collega's een oplossing om de groep voor dit korte moment waar te nemen zodat er minimaal één praktijkbezoek kan plaatsvinden. In de praktijk gaat het soms maar om maximaal een uur vervanging in ruil voor relatief veel ideeën en inspiratie.
- ▶ Maak zelf videobeelden en deel videomateriaal met collega's.
- ▶ Zorg voor reflectiemomenten na het bekijken van voorbeelden, voor jezelf en met collega's.

Co-coaching

Co-coaching is geschikt voor het opstarten van nieuwe werkwijzen van intensieve samenwerking met ouders, zoals ouder-kindactiviteiten in de klas. Dergelijke activiteiten vragen veel van de leerkracht, omdat zowel kinderen als ouders de aandacht vragen. Een co-coach ondersteunt de leraar tijdens het werken met de ouders en kinderen. Doordat er meer handen en ogen aanwezig zijn om ouders te ontvangen en begeleiden, voelt de leraar zich gesteund in de nieuwe aanpak. Bovendien kan de leerkracht de activiteit met de co-coach evalueren en tot verbeteringen in de aanpak komen.

Tips voor de uitvoering van co-coaching zijn:

- ▶ Co-coaches kunnen collega's vanuit school zijn (de medewerker ouderbetrokkenheid, een VVE of de intern begeleider) of studenten van de pabo of sociale opleidingen.
- ▶ Zorg dat de co-coach gedurende een langere periode en op vaste momenten inzetbaar is in de groep.
- ▶ Spreek een duidelijke taakverdeling af, bijvoorbeeld: de co-coach zorgt voor de leiding van de groep, de leraar gaat de gesprekken aan met ouders of andersom.
- ▶ Benut elkaars kwaliteiten in het opbouwen van een wederkerige relatie met ouders, de dialoog met ouders aan te gaan en activiteiten aan ouders voor te doen (modellen).
- ▶ Zorg voor korte reflecties op de samenwerking met ouders. Besteed aandacht aan wat goed gaat en zorg dat dit positieve beeld het startpunt is om in kleine stapjes verder te versterken.

Leerkringen

In leerkringen ontwikkelen leraren in een informele sfeer nieuwe werkwijzen in de samenwerking met ouders. In de bijeenkomsten staat de uitwisseling van kennis en ervaringen centraal. Leraren presenteren hun (goede) voorbeelden met interactieve werkvormen en zoeken met elkaar naar concrete oplossingen en nieuwe handelingsalternatieven. Nieuwe oplossingen worden uitgetoetst door simulaties.

Vervolg *Hoe*

Tips voor de uitvoering van leerkringen zijn:

- ▶ Creëer een sfeer die ervoor zorgt dat leraren de leerkring ervaren als fijn moment en niet als extra belasting.
- ▶ Zorg voor een duidelijke gezamenlijke doelstelling: waarom werken we aan het versterken van de samenwerking met ouders.
- ▶ Zorg voor een betere aansluiting bij ouders door uitwisselen over en verdiepen in achtergronden van ouders (taal, laaggeletterdheid, culturen) en beter begrip voor de verschillen tussen leraren en ouders (opleidingsniveau, milieu).
- ▶ Gebruik interactieve werkvormen om gezamenlijk praktijkvoorbeelden te verzamelen, zoals:
 - ▶ Presentaties van praktijkvoorbeelden door leraren met behulp van videomateriaal en/of foto's en wissel hierover uit.
 - ▶ Discussies in een binnen- en buitenkring (in de binnenkring wordt het gesprek gevoerd door maximaal vijf leraren, als iemand wil aansluiten staat er iemand anders op).
 - ▶ Lichte vormen van intervisie in kleine groepjes die helpen het probleem verder te verkennen en oplossingen te bedenken.
 - ▶ Simulaties (rollenspel) om nieuwe interventies uit te proberen. Speel de praktijk-situatie na en bedenk met elkaar mogelijke manieren om het gesprek met de ouder aan te gaan.
- ▶ Verbind theorie en kennis over wat werkt steeds aan de praktijkverhalen en deel publicaties (maak een leestafel, gebruik een nieuwsbrief, verzorg korte workshops).
- ▶ Creëer regelmaat in de bijeenkomsten door goede planning.
- ▶ Benoem een trekker die de leerkring aanstuurt en de continuïteit waarborgt.

Informele professionalisering in het sociale domein

Ook in andere organisaties in het sociale domein die de samenwerking met ouders doelgericht willen versterken zijn de informele professionaliseringsactiviteiten de moeite waard.

Variatie

Combinatie

Het werkt goed om deze professionaliseringsactiviteiten te combineren. Deze zorgen voor nieuwe inspiratie, kennis en ervaringen om het handelen in de praktijk te versterken. Een belangrijke voorwaarde is een goede aansturing en voortdurende afstemming op de doelen.

Bovenschools

Het kan nieuwe inspiratie bieden als scholen een gezamenlijke leerkring starten met collega's van verschillende scholen. Ook het kijken in elkaars keuken in andere scholen geeft inspiratie.

Verantwoording

De professionaliseringsactiviteiten 'leren van elkaar' zijn tijdens het promotieonderzoek Thuis in Taal uitgeprobeerd en onderzocht door Martine van der Pluijm, verbonden aan het lectoraat Ouders in Rotterdam Zuid van Hogeschool Rotterdam. Leraren van groepen 0-4 op 7 basisscholen hebben met deze vormen gewerkt en gezocht naar hoe zij beter bij het perspectief van laaggeletterde ouders, die relatief weinig schoolervaring hebben, kunnen aansluiten. Tijdens het onderzoek bleek dat de professionaliseringsactiviteiten de kennis en competenties van leraren versterken. Inmiddels zijn er 18 basisscholen aangesloten en wordt bij Stichting Peuter & Co onderzocht hoe deze vormen van professionalisering doelgericht in de organisatie kunnen worden ingezet om de samenwerking met ouders te helpen versterken.

Meer lezen?

Taal begint Thuis. Ervaringen, inspiratie en tips voor samenwerking tussen scholen en ouders voor meer taalstimulering thuis. Een boekje voor leraren van Martine van der Pluijm.

Bekwaamheden

Het leggen van CONTACT

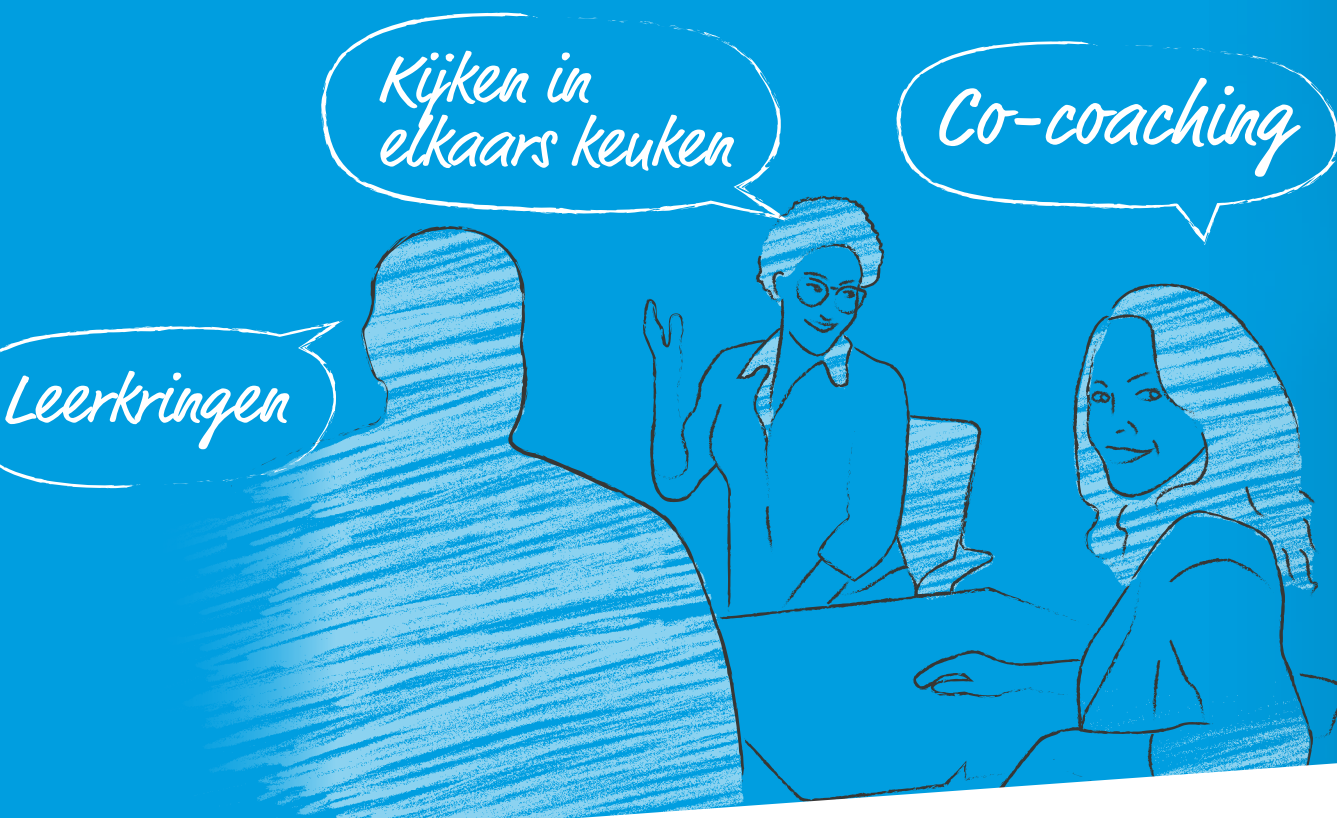
- 1 ✓ De leraar toont een open en positieve houding naar ouders
- 2 ✓ De leraar bouwt vertrouwensrelaties op met ouders
- 3 ✓ De leraar heeft kennis over relevante achtergronden van ouders in het algemeen die de samenwerking beïnvloeden en kent relevante achtergrondkenmerken van ouders in de eigen groep, zoals opleidingsniveaus, geletterdheidsproblemen en moedertaal.

Het aangaan van SAMENWERKING

- 4 ✓ De leraar kan beargumenteren waarom de samenwerking met ouders aan de (taal)ontwikkeling van kinderen van belang is en welke activiteiten en vormen van communicatie bijdragen aan dit doel
- 5 ✓ De leraar voelt zich bekwaam in het eigen handelen tijdens het werken met de ouders en kinderen
- 6 ✓ De leraar verbindt de nieuwe kennis over achtergronden van kinderen aan de eigen samenwerking met ouders en kinderen in de groep
- 7 ✓ De leraar ontwerpt onderbouwde ouderactiviteiten gericht op taalstimulering thuis die aansluiten bij de kenmerken en behoeften van de ouders en kinderen in de groep

Samen werken aan TOEKOMSPERSPECTIEF

- 8 ✓ De leraar onderzoekt de werking van de ontworpen ouderactiviteiten door deze uit te proberen en te reflecteren op de werking daarvan op de samenwerking met ouders aan de (taal)ontwikkeling van kinderen

De gereedheidskist bevat onderbouwde en beproefde werkwijzen voor beter samenwerken met ouders. Deze zijn samen met de praktijk ontwikkeld vanuit het lectoraat Ouders in Rotterdam Zuid van Hogeschool Rotterdam. De onderzoeksgroep is ingebed bij Kenniscentrum Talentontwikkeling en Expertisecentrum Maatschappelijke Innovatie (EMI) van Hogeschool Rotterdam en werkt samen met vele partners in en buiten Rotterdam.